

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ДДМА

В. Д. Ковальбов

«___» _____ 2021 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

для вступу на навчання за ступенем бакалавра на базі диплому
молодшого спеціаліста

Спеціальність 071 Облік і оподаткування
(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма Облік, аналіз і аудит

Голова фахової атестаційної комісії

(підпис)

К.І. Сімаков
(ініціали та прізвище)

Краматорськ, 2021

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

1 ТЕОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Тема 1.1. Господарський облік, його суть і характеристика

Господарський облік та його види. Вимірники, які використовуються в обліку. Бухгалтерський облік як наука. Бухгалтерський облік як мова бізнесу. Нормативно - правова база регулювання обліку. Мета, завдання та функції бухгалтерського обліку, принципи та вимоги до його ведення. Користувачі бухгалтерської інформації. Місце та роль облікового підрозділу на підприємстві. Роль бухгалтера на підприємстві.

Тема 1.2 Предмет і метод бухгалтерського обліку

Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку. Склад господарських засобів підприємства як об'єктів, що забезпечують його господарську діяльність. Склад джерел утворення господарських засобів підприємства. Об'єкти, що забезпечують господарську діяльність підприємства: господарські операції і господарські процеси, результати господарських процесів. Господарські засоби та їх класифікація. Джерела утворення господарських засобів та їх класифікація. Метод бухгалтерського обліку: поняття, сутність, елементи.

Тема 1.3 Бухгалтерський баланс

Сутність і функції бухгалтерського балансу, його структура і зміст. Побудова бухгалтерського балансу. Баланс, бруто і нетто, валюта балансу. Актив і пасив балансу. Статті і розділи балансу.

Статті балансу, єдність їх оцінки. Основні засоби: первина й залишкова вартість, знос. Нематеріальні активи, особливості нарахування їх зносу. Переоцінка статей активу. Витрати майбутніх періодів. Дебіторська заборгованість, нереальна дебіторська заборгованість. Види власного капіталу та його оцінка. Зобов'язання, доходи майбутніх періодів.

Типи господарських операцій. Зміни, що впливають на актив і пасив балансу в бік збільшення: третій тип господарських операцій. Зміни, що впливають на актив і пасив балансу в бік зменшення: четвертий тип господарських операцій.

Тема 1.4 Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Суть і призначення рахунків бухгалтерського обліку. Структура рахунків в бухгалтерському обліку, їх відкриття. Дебет, кредит, початкове сальдо, обороти. Структура активних рахунків та визначення на них кінцевого сальдо. Структура пасивних рахунків та визначення на них кінцевого сальдо. План рахунків. Класифікація рахунків.

Сутність подвійного запису. Кореспонденція рахунків. Контировка.

Рахунки синтетичного та аналітичного обліку, їх взаємозв'язок. Узагальнення даних обліку: оборотні відомості по синтетичних і аналітичних рахунках. Взаємозв'язок між системою рахунків і балансом. Закриття рахунків.

Тема 1.5. Документація як метод бухгалтерського обліку

Поняття про документи. Значення документів. Класифікація документів. Реквізити документів. Вимоги, які пред'являються до первинної документації. Бухгалтерська обробка документів. Документообіг та його організація. Зберігання документів.

Тема 1.6. Облікові реєстри, техніка та форми обліку на підприємствах

Сутність облікових реєстрів. Уніфікація облікових реєстрів. Класифікація облікових реєстрів за зовнішнім виглядом, за призначенням і характером запису, за змістом, за будовою, за способом складання. Правила ведення облікових реєстрів і способи виправлення помилок у записах. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку.

Форма бухгалтерського обліку. Історія розвитку форм бухгалтерського обліку. Основні форми бухгалтерського обліку, які використовуються на підприємствах, організаціях.

Управління б/о в Україні. Бухгалтерія підприємства, її побудова та основні функції. Права та обов'язки головного бухгалтера.

Тема 1.7. Облік основних господарських процесів

Загальні принципи побудови обліку основних господарських процесів: процеси постачання, виробництва, реалізації. Побудова бухгалтерського обліку процесу постачання. Визнання запасів, їх оцінка за фактичною собівартістю придбання. Синтетичний облік придбання запасів. Особливості обліку транспортно-заготівельних витрат. Відображення в обліку інших операцій з надходження запасів.

1.8. Облік процесу виробництва.

Загальна класифікація витрат за видами діяльності підприємств. Характеристика витрат операційної діяльності за функціональним призначенням: виробництво, управління, збут та ін. Класифікація витрат виробництва в розрізі економічних елементів: матеріальні, витрати на оплату

праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати. Витрати за способом перенесення на собівартість продукції: прямі і непрямі. Витрати за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат: змінні та постійні. Побудова процесу виробництва в системі рахунків.

1.9. Облік процесу реалізації

Готова продукція та її ознаки. Оцінка готової продукції за первісною (фактичною) собівартістю її виробництва. Чиста вартість реалізації. Облік витрат, пов'язаних зі збутом продукції. Облік реалізації готової продукції.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ. ОБЛІК АКТИВІВ.

Тема 2.1. Облік необоротних активів

Основні засоби підприємства, їх класифікація, оцінка і завдання обліку. Документальне оформлення обліку основних засобів. Облік основних засобів, капітальних інвестицій. Амортизація основних засобів.

Визнання та оцінка нематеріальних активів. Класифікація нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів. Документальне оформлення та облік надходження нематеріальних активів.

Тема 2.2 Облік виробничих запасів

Визнання, класифікація та оцінка запасів. Порядок визначення первісної вартості запасів. Поточна оцінка запасів. Оцінка запасів, що вибули; оцінка запасів на дату балансу. Первинні документи з обліку виробничих запасів. Синтетичний облік виробничих запасів. Аналітичний облік запасів. Облік запасів в місцях збереження.

Тема 2.3 Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості

Нормативна база організації обліку грошових коштів. Документальне підтвердження руху грошових коштів в касі та на рахунках в банку. Синтетичний облік руху грошових коштів в касі та на рахунках в банку.

Нормативна база організації обліку дебіторської заборгованості. Визнання, оцінка та класифікація дебіторської заборгованості. Документування та аналітичний облік дебіторської заборгованості. Синтетичний облік дебіторської заборгованості.

3. ОБЛІК КАПІТАЛУ, ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Тема 3.1 Облік власного капіталу

Нормативна база організації обліку власного капіталу. Класифікація власного капіталу.

Облік формування статутного капіталу. Облік змін статутного капіталу.

Тема 3.2. Облік зобов'язань

Поняття, класифікація та оцінка зобов'язань. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Облік розрахунків з бюджетом за податками і платежами. Облік розрахунків з Пенсійним фондом та загальнодержавними фондами страхування.

Тема 3.3. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу

Документальне забезпечення обліку розрахунків з персоналом. Облік нарахування оплати праці. Облік відрахувань та утримань із заробітної плати працівників. Облік відпусток, їх розрахунок та оплата. Облік допомоги з тимчасової непрацездатності, її розрахунок та оплата.

Тема 3.4. Облік витрат діяльності

Загальна класифікація витрат: операційні, інвестиційні, фінансові, інші витрати звичайної діяльності, надзвичайні витрати.

Економічні елементи витрат. Прямі і непрямі витрати. Побудова обліку процесу виробництва в системі рахунків. Формування та облік собівартості продукції. Облік браку у виробництві. Особливості обліку загальновиробничих та адміністративних витрат. Облік витрат, пов'язаних зі збутом продукції.

Тема 3.5. Облік доходів і фінансових результатів

Визнання, класифікація та оцінка доходів діяльності підприємства. Облік доходів від реалізації.

Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік формування фінансових результатів. Облік результатів операційної діяльності.

Тема 3.6.. Фінансова звітність

Призначення фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Порядок підписання бухгалтерських звітів. Терміни надання фінансової звітності. Склад

фінансової звітності. Порядок складання та зміни балансу підприємства. Звіт про фінансові результати. Інші форми фінансової звітності.

4.ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Тема 4.1 Організація економічного аналізу на підприємстві

Основні вимоги до організації економічного аналізу на підприємстві. Види систем економічного аналізу підприємства. Види вихідної інформації економічного аналізу. Основні вимоги до інформації, яка застосовується в економічному аналізі

Тема 4.2 Аналіз забезпеченості підприємства основними фондами та їх ефективного використання

Мета і завдання аналізу основних фондів підприємства. Джерела інформації для аналізу основних фондів на підприємстві. Аналіз складу та структури основних засобів. Коефіцієнти аналізу технічного стану основних засобів. Коефіцієнти ефективності використання основних засобів (фондовіддача, фондомісткість). Факторний аналіз фондовіддачі активної частини основних фондів. Показники ефективності використання обладнання на підприємстві

Тема 4.3 Аналіз витрат підприємства

Задачі та джерела інформації аналізу витрат на виробництво та собівартості продукції. Аналіз собівартості за елементами та статтями калькуляції. Факторна модель аналізу загальної суми витрат на виробництво. Методика аналізу витрат на гривню товарної продукції. Коефіцієнтний аналіз витрат на виробництво

Тема 4.4 Аналіз використання трудових ресурсів

Завдання інформації аналізу трудових ресурсів підприємства. Джерела інформації аналізу трудових ресурсів і витрат на оплату праці. Аналіз наявності і складу працюючих на підприємстві. Показники руху робочої сили на підприємстві. Аналіз продуктивності праці. Факторний аналіз фонду оплати праці на підприємстві. Факторний аналіз фонду робочого часу на підприємстві. Факторний аналіз прямої заробітної плати. Факторний аналіз середньорічної продуктивності

Тема 4.5 Аналіз матеріальних активів та ефективності їх використання

Завдання та джерела інформації аналізу матеріальних активів підприємства. Розрахунок потреби підприємства в матеріальних ресурсах.

Визначення суми джерел покриття потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Узагальнюючі показники використання матеріальних ресурсів. Факторний аналіз впливу матеріаловідачі та матеріальних ресурсів на випуск продукції. Розрахунок індивідуальних показників матеріалоемності продукції. Розрахунок впливу окремих факторів використання матеріальних ресурсів підприємства з боку поставок і використання матеріалів

Тема 4.6 Аналіз обігового капіталу підприємства

Завдання та джерела інформації аналізу обігового капіталу. Аналіз інтенсивності руху грошових коштів по джерелам надходження і по напрямкам вибуття. Аналіз структури відтоку грошових коштів. Розрахунок коефіцієнту рівномірності розподілу грошових потоків. Аналіз звіту про рух грошових коштів за допомогою прямого і непрямого методів. Аналіз грошових потоків підприємства з використанням методу джерел. Аналіз притоку та відтоку грошових коштів. Показники збалансованості грошових потоків. Завдання та джерела аналізу дебіторської заборгованості. Аналіз структури дебіторської заборгованості за строками виникнення. Коефіцієнти оборотності дебіторської заборгованості. Аналіз ліквідності дебіторської заборгованості

Тема 4.7 Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг

Завдання та джерела інформації аналізу виробництва продукції, робіт і послуг. Факторний аналіз виконання плану за обсягом виробництва. Аналіз асортименту випуску продукції. Розрахунок показників виконання плану асортименту 3 способами. Аналіз виконання договірних зобов'язань. Оцінку рівня ритмічності випуску продукції. Аналіз сортності продукції підприємства

Тема 4.8 Загальна діагностика економіко-фінансового стану підприємства

Основних фактори, що визначають фінансову стабільність. Види загальних політик фінансування на підприємстві. Система абсолютних та відносних показників оцінки рівня фінансової стабільності використовується. Типи поточної фінансової стабільності підприємства. Показники кількісної оцінки структури капіталу. Показники ліквідності та платоспроможності підприємства

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

- 1 Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку
- 2 Класифікація засобів підприємства по функціональному призначенню. Класифікація джерел формування господарських засобів
- 3 Метод бухгалтерського обліку. Основні елементи методу
- 4 Поняття и побудова балансу. Актив і пасив балансу. Зміни в балансі під впливом господарських операцій.
- 5 Визначення і побудова бухгалтерських рахунків. Активні і пасивні рахунки. Особливості відображення операцій
- 6 Метод подвійного запису, його сутність. Кореспонденція рахунків та правила складання бухгалтерських проводок
- 7 Синтетичний та аналітичний облік, принципи організації.
- 8 Побудова бухгалтерського обліку процесу постачання.
- 9 Побудова бухгалтерського обліку процесу виробництва. Склад та облік виробничої собівартості продукції. Облік адміністративних витрат. Облік витрат, пов'язаних зі збутом продукції.
- 10 Побудова бухгалтерського обліку процесу реалізації.
- 11 Документація, її роль у бухгалтерському обліку. Класифікація документів. Реквізити документів. Вимоги до первинної документації.
- 12 Бухгалтерська обробка документів. Організація документообороту.
- 13 Техніка і форми бухгалтерського обліку. Способи виявлення та виправлення помилок в облікових записах.
- 14 Поняття, класифікація основних засобів та їх оцінка. Документальне оформлення та облік надходження основних засобів.
- 15 Методи нарахування амортизації основних засобів.
- 16 Особливості обліку та оцінки нематеріальних активів.
- 17 Класифікація та оцінка виробничих запасів.
18. Документальне оформлення операцій з виробничими запасами.

- 19 Облік надходження виробничих запасів та розрахунків з постачальниками
- 20 Методи оцінки та облік списання виробничих запасів.
- 21 Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів на складі і в експлуатації.
- 22 Облік касових операцій.
- 23 Облік операцій на поточному рахунку в національній валюті
- 24 Облік розрахунків з підзвітними особами.
- 25 Організація обліку оплати праці на підприємстві. Документальне оформлення.
- 26 Бухгалтерський облік нарахувань та утримань із заробітної плати.
- 27 Бухгалтерський облік розрахунків по соціальному страхуванню.
- 28 Облік витрат діяльності. Порядок формування виробничої собівартості продукції.
- 29 Облік доходів та фінансових результатів діяльності.
- 30 Облік власного капіталу.

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

- 1 Сутність аналітичної роботи на підприємстві
- 2 Організація технології аналітичного процесу з різних об'єктів та господарських процесів, питання розподілу робіт між службами з виконання аналізу за напрямками діяльності підприємства.
- 3 Інформаційні бази підприємства, які використовуються в процесі економічного аналізу.
- 4 Види інформаційних джерел, що формуються в функціональних відділах (плановому, маркетинговому, цін та ін.) підприємства, а також в межах бухгалтерського, управлінського, податкового, статистичного обліку.
- 5 Витрати підприємства в розрізі ресурсів, необхідних для функціонування підприємства: основні засоби, трудові ресурси, матеріальні ресурси.
- 6 Показники структури і динаміки усіх видів ресурсів, показники ефективності їх використання, вплив факторів на зміни, що відбулися протягом періоду, що досліджується.

- 7 Показники обсягів виробництва(натуральні,вартісні)
- 8 Об'єкти аналізу трудових ресурсів, показники ефективності використання трудових ресурсів та руху (коефіцієнт обороту по прийому, коефіцієнт обороту по звільненню, коефіцієнт плинності кадрів)
- 9 Показники використання та руху основних засобів(фондовіддача, фондомісткість, коефіцієнти зносу та придатності, коефіцієнти оновлення, надходження, вибуття, ліквідації, коефіцієнти інтенсивного, екстенсивного, інтегрального навантаження;)
- 10 Показники використання матеріальних ресурсів (матеріаломісткість, матеріаловіддача,
- 11 Система показників, які визначають ефективність реалізаційних операцій,.
- 12 Факторний аналіз прибутку за допомогою методів ланцюгової підстановки та абсолютних різниць
- 13 Визначення показників рентабельності продукції і рентабельності підприємства.
- 14 Визначення фінансової стійкості підприємства
- 15 Розрахунок показників ділової активності підприємства.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ ВСТУПНИКА

Екзаменаційний білет складається з двох частин.

- перша частина в вигляді тестів оцінюється по 10 балів за кожний тест :

10 тестів по 10 балів сума 100 балів

- друга частина у вигляді тестів оцінюється по 20 балів кожний тест:

5 тестів по 20 балів сума 100 балів.

Максимальна оцінка -200 балів.

ПЕРЕЛІК НЕОБХІДНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 996-ХІУ
- 2 План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджений наказом Міністерством фінансів від 30.11.99г № 291;
3. Інструкція про застосування Плана рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерством фінансів від 30.11.99г
- 4 .Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник /за Ред.. Ф.Ф.Бутинця. – Житомир, ЖІТІ,2006
- 5.Бухгалтерський фінансовий облік. Практикум. Навч. видання для студентів вищих навч. закл./ за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця 3-е вид.; доп. і пер. - Житомир ЖІТІ, 2014.
6. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства: Навч. посібник. - Мн.: Нове знання, 2015. - 704 с.
- 7 Організація і методика економічного аналізу [Текст] : навч. посіб. / О. А. Жукова, Л. М. Киш ; Вінниц. фін.-екон. ун-т. - Вінниця : Вінницька газета, 2012. - 301 с.
- 8 Економічний аналіз [Текст] : практикум / В. А. Кармазін, О. М. Савицька. - К. : Знання, 2007. - 255 .
- 9 Організація і методика економічного аналізу [Текст] : навч. посіб. / В. П. Клочан, О. М. Вишневська, Н. І. Костаневич ; Миколаїв. держ. аграр. ун-т. - Миколаїв : [Вид. центр Миколаїв. держ. аграр. ун-ту], 2010. - 194 с.
- 10 Економічний аналіз [Текст] : навч.-метод. посіб. / Людмила Тринька, Олена Липчанська (Іванчук). - К. : Алерта, 2013. - 567 с.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

I ЧАСТИНА- 100 балів

10 тестів по 10 балів

1 Наказ про облікову політику підприємства затверджується:

- а) головним бухгалтером;
- б) керівником підприємства;
- в) Міністерством фінансів України.

2 Під бухгалтерським документом розуміють:

- а) письмовий доказ фактичного здійснення господарської операції і право на її здійснення;
- б) належним чином складений і оформлений діловий папір, що письмово підтверджує право здійснення чи реальне здійснення господарської операції, містить її ознаки і показники, що підлягають відображенню в обліку;
- в) обидві відповіді правильні;

3 Зменшення вартості майна записується:

- а) у кредит активного рахунку;
- б) у дебет пасивного рахунку;
- в) у кредит пасивного рахунку.

4 За допомогою якого елемента методу бухгалтерського обліку виявляються не оприбутковані цінності, розкрадання, нестачі і т.п.?

- а) документування;
- б) оцінка;
- в) інвентаризація;

5 До активів підприємства належать:

- а) основні засоби;
- б) прибуток;
- в) кредити банку;

6 Який елемент методу бухгалтерського обліку використовується для реєстрації господарських операцій:

- а) калькуляція;
- б) оцінка;
- в) документування.

7 Дебетовий оборот по активному рахунку показує:

- а) зменшення господарських засобів;
- б) збільшення зобов'язання;
- в) збільшення господарських засобів.

8 Що називають кореспонденцією рахунків:

- а) вказівку, на яких рахунках відобразити господарську операцію;
- б) форму відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку;
- в) взаємозв'язок між рахунками, що виникає при подвійному запису господарських операцій;

9 Натуральні показники обсягів виробництва використовують:

- а) при аналізі обсягів виробництва однорідної продукції;
- б) для узагальнюючої характеристики обсягів виробництва продукції

в) при аналізі обсягів неоднорідної продукції;

10 Коефіцієнт ритмічності вказує на:

- а) питому вагу продукції, випущеної без порушення графіку роботи;
- б) питому вагу продукції, недоодержану у зв'язку з порушенням ритму роботи;
- в) частку сертифікованої продукції;

II ЧАСТИНА-100 балів

5 тестів по 20 балів

Тест 1

Видано аванс підзвітній особі на відрядження 1800 грн.

Подано авансовий звіт(витрати підтверджені документами):

- Добові 300грн.
- Витрати на проїзд 650грн.
- Витрати на проживання 600 грн.

Невикористані підзвітні суми, які підлягають поверненню підзвітною особою становлять:

- а) 1250грн.
- б) 250грн.
- в) 950грн.

Тест 2

Визначити амортизаційні відрахування та норму амортизації об'єкту, що знаходиться на балансі підприємства, за прямолінійним методом, якщо його первісна вартість-12500 грн, ліквідаційна вартість-500 грн., термін корисного використання – 10 років

- а)1200грн. , 10%
- б)1250грн. , 10%
- в)1300 грн., 12%

Тест 3

Що означає бухгалтерський запис Д^Т 372 К^Т 301:

- а) видачу коштів з каси в підзвіт;
- б) списання з підзвіту сум;
- в) видачу коштів з каси дебіторам?

Тест 4

Маємо наступні дані про випуск та матеріальні витрати підприємства в 2020 році.

Показник	2018 р
Товарна продукція, грн.	53852
Матеріальні витрати, грн.	23980

Показник матеріалоемності у звітному періоді буде дорівнювати:

- а). 0,44;
- б). 0,56;
- в). 1,02;

Тест 5

Валовий прибуток підприємства за звітний період склав 2000 грн, а собівартість реалізованої продукції – 19500 грн. Показник рентабельності виробництва розрахований за допомогою кратної моделі складає:

- а) 0,995;
- б) 0,103;
- в) 0,975 ;